

Kvinnofridslinjen är en stödtelefon för dig som är utsatt för hot, våld eller sexuella övergrepp.

Ingen fråga är för liten

 020-50 50 50
Kvinnofridslinjen

VILL DU VETA MER? BESÖK GÄRNA KVINNOFRIDSLINJEN.SE

Kvinnofridslinjen drivs av Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet och Akademiska sjukhuset på uppdrag av regeringen.

UNITED STAGE & MZW PRODUCTION PRESENTERAR

EN JULKONSERT MED
MÅNS & CAROLA

AVICII ARENA 14 DECEMBER

UNITED STAGE

Biljetter: unitedstage.se

vision
FACKFÖRBUNDET

Ditt jobb är vårt jobb

Vi finns alltid nära dig när du behöver stöd och råd. På telefon, i vår app eller via våra ombud på arbetsplatsen.

Välkommen till Vision – fackförbundet för dig som är tjänsteman inom kommun, region, kyrka och bolag i välfärden.

Vi bryr oss om
människorna, husen
och staden.

einarmattsson.se

EM
EINAR MATTSSON

I GATUPLANET

av 32 tänder har hemlösa människor kvar i genomsnitt, samtidigt som rekommendationer säger att man behöver ha minst 20 tänder för god livskvalitet. Nästan 70 procent lider också av tandvårdsrädsla. Ofta är orsaken tidigare erfarenheter av våld i olika former mot ansikte och mun. Det går att läsa i rapporten "Hälsa och livsvillkor bland personer i hemlöshet i Stockholms län".

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

"Jag läste tidningen från pärm till pärm. Det var säkert 15 år sedan jag sist köpte den. Det bästa var 'Med egna ord', men också artikeln om skyddad identitet."

"Nu har jag läst om 3:ans väg genom stan i tidningen jag köpte av dig."

"Situation Sthlm är en jättebra tidsskrift. Jag lär mig någonting nytt."

"Jag läser sällan tidningar i pappersform, men den här satt jag med ett par timmar. Jag är imponerad av att den är av så hög kvalitet."

Svar förmedlas till respektive säljare.

ORD FRÅN GATAN

"Man har väl en dubbelgångare i vartenda land i EU."

Kenth Jörgensen i nummer 121, juni 2007. Som konstaterar att "det skulle bli en jävla grupp om man satte ihop dem".

ULF STOLT

Ulf Hansson har problem med sin telefon. Han misstänker att hans Messenger har blivit hackad, att någon – en kvinnlig användare till namnet – försöker ta över. Något är i alla fall skumt.

Vad är det som hänt?

– Jag vet inte. Nån försöker hacka min telefon, tror jag – men jag har ju skuldsanering, så det är inte så smart, kanske... Hon dök bara upp här på mitt konto. Jag försöker byta användare. Och när jag trycker

på "Glömt lösenordet?" händer ingenting, jag får inget mail.

Är Messenger viktigt för dg?

– Ja, absolut. Jag har ju kontakt med folk så. Jag har haft den här luren i ett par år, det är min exflickvän som installerat allt på den, som hjälpt mig.

Är det glasögon utan skalmar?

– Nej, de har gått sönder. Du vet, ibland hinner verkligheten ikapp en. Det är såna här billiga, men de funkar på näsan också så här, huvudsaken är att jag ser.

ULF STOLT

Nästan varje dag hänger Situation Sthlms Daniel Ungman runt en eldstad vid Gullmarsplan, nedanför Skanskvarn och broarna. För den fina gemenskapens skull, den som ersatte amfetaminet.

BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

MIN PLATS

Det är polisen som hänvisade oss hit. Förut satt vi på en parkering vid tågspåren, men polisen började hålla ut ölen och säga att vi måste gå. Jag tog bänken och en annan tog sophinken och så började vi gå. Polisbilen åkte framför. De fotade oss också och visade sen. Till och med polisen tyckte väl att det var lite ballt att jag tog bänken på ryggen och gick.

Vi kan vara mellan 15-20 pers här. Vi eldar, grillar korv, dricker öl och pratar om intressanta saker, som arkitektur, moppedelar, rymden, astronomi. Det är så brett med folk att det blir sån bred kunskap. Vi har några riktigt bra musiker som spelar fiol, gitarr eller munspel ibland. Det händer också att vänner målar på broväggen här bredvid. Jag är inte helt oskyldig heller, det är rätt kul. Men det börjar bli lite väl överklottrat.

För 14 månader sen slutade jag med amfe-

tamin. Då brukade jag ofta passera Gullmars på väg till frivården. Jag stannade till och knäckte två öl, tyckte att det var trevligt och fortsatta hänga här nästan varje dag. Jag förklarade för alla att jag hade slutat med amfetamin. De har stöttat mig jättebra i det. Det är kanske inte den metod man brukar rekommendera en missbrukare, men man behöver nånting att ersätta sprutorna och tjacket med och för mig var det här perfekt. Jag dricker fortfarande öl och röker cannabis då och då, men det är annorlunda. Jag har lägenhet och katten Lissa där hemma, så jag kan inte drälla och bli för full. Och så har jag jobbet att sälja tidningar. Det är en ruskig skillnad mot tidigare!

Den här gemenskapen betyder jättemycket. Vi bryr oss om varandra. Många tar med kläder, vissa tar med varandra hem så de får nånstans att sova, folk tar med mat och grejer. Och alla kan vara sig själva. 🍷

STOCKPHOTO

Hemlösheten dokumenterat livsfarlig

– En av fyra hemlösa personer har försökt ta sitt liv

I STOCKHOLMS LÄN lever mer än tusen personer i akut hemlöshet. De sover utomhus, i tält, trappuppgångar eller på akutboenden. De allra flesta mår psykiskt dålig, visar en ny rapport från Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, Region Stockholm.

Hela 71 procent av kvinnorna i studien och 40 procent av männen vill inte leva längre. En av fyra har gjort självmordsförsök.

– Det är jättehöga siffror, men jag är inte särskilt förvånad. Ofta finns samsjuklighet – psykiska sjukdomar och missbruk. Ju längre tid i hemlöshet desto fler diagnoser. Och ju sjukare de är desto svårare är det att få vård. Det speglar det här lidandet, säger Klara Essemyr, psykolog på öppenvårdsmottagningen Capio Vård för hemlösa Pelarbacken.

Att det är en sådan hög andel av kvinnorna som inte vill leva tror hon

beror på att kvinnor lever i en ännu större utsatthet och är i högre grad utsatta för våld. Förutom att livet i hemlöshet har satt psykiska spår, så har vägen dit och orsakerna bakom också gjort det. Många berättade i studien om svårigheter under uppväxten med misshandel, övergrepp och missbrukande föräldrar. En person angav: "Prägling och belastning hemifrån, tidigare våld, utmattning och allt som följt därefter", som en orsak till hemlösheten.

"Extremt höga andelar", 47 procent, uppgav att de har självmordstankar. En av tre personer har planerat självmord.

– Det är oerhört vanligt bland

våra patienter. Både att de har gjort tidigare försök eller har tankar eller planer, bekräftar Klara Essemyr.

Vad gör ni när nån säger att de har självmordstankar?

– Vi frågar vidare om personens mående, pratar om självmordstankarna och eventuella planer, bedömer om det finns någon överhängande risk i närtid. Att någon öppnar upp och berättar är det mest skyddande som finns. Vi möter personen där den är och de är delaktiga i hur vi går vidare. Ibland blir det inläggningar, men oftast behövs inte det.

Hon berättar att en suicidbedömning alltid görs av patienter som besöker Pelarbackens mottagning.

– Vi har alltid läkare på plats om man har misstanke om att situationen är akut.

VID PELARBACKEN FINNS allmänmedicin, psykiatri, beroendevård, fotvård och tandvård. Även socialtjänsten arbetar i samma byggnad. Det finns en helhetslösning. Den som söker för en ond tand eller fot kan också få träffa en psykolog, till exempel. Men så ser det sällan ut i vården i övrigt.

"Det är jättehöga siffror, men jag är inte särskilt förvånad. Ofta finns samsjuklighet – psykiska sjukdomar och missbruk." Klara Essemyr

"Det kan kännas hopplöst"

FÖR ETT HALVÅR sedan levde Situation Sthlms säljare Anders Nyqvist i akut hemlöshet och sov på akutboenden varje natt.

– Man blir uppgiven när man lever så och kan bli nedstämd och orolig, men det har jag botat med lite öl. Medicinerat mig själv och gillat läget. Men det kan kännas hopplöst. Man vet inte alltid var man ska ta vägen och har inget eget ställe där man kan låsa om sig eller komma och gå som man vill utan att behöva be om tillstånd. Det är ingen frihet, säger han.

Att studien från Centrum för

Anders Nyqvist

epidemiologi och samhällsmedicin visar att det är många människor i akut hemlöshet som inte vill leva och har självmordstankar är inget som förvånar Anders Nyqvist.

– Jag har inte känt så själv, men jag har hört andra säga det. Från tanke till handling kan det vara ett långt steg, jag har inte riktigt tagit det på allvar.

För ett halvår sedan fick han en träningslägenhet.

– Nu är livet bättre. Det vände på en dag när jag fick lägenheten. Det är bra med en bostad.

MARIA HAGSTRÖM

– Sjukvården är väldigt uppdelad, till exempel beroende och psykiatri. Vården är så högspecialiserad – en enhet kan jobba med en enda diagnos. Ofta blir det korta vårdinsatser för väldigt specifika problem, säger Klara Essemyr.

Det ställer till det vid samsjuklighet, där det behövs mer samverkan.

– Vi behöver prata mer med varandra och inte bara ge kortsiktiga insatser. Den som har störst behov borde få mest vård. Ju sjukare du är, desto mer lättillgänglig behöver vården vara.

Studierapporten pekar också ut ökad samverkan som centralt för ett framgångsrikt arbete. Tidigare i år lämnade Samsjuklighetsutredningen in sina förslag som är på remiss året ut.

– Det gör mig hoppfull. Där finns en skyldighet till en helhetslösning för en person, att man jobbar ihop som

en enhet. Nu får vi en ny regering, men jag upplever att många vill ha en utveckling åt det hållet, säger Klara Essemyr.

Det handlar också om att öka förtroendet för vården, som kan vara lågt.

– Bemötande är otroligt viktigt och livräddande.

MARIA HAGSTRÖM

HEMLÖSAS HÄLSA

80 % upplever oro eller nedstämdhet.

74 % har problem med smärtor.

Mer än hälften uppgav att de hade två eller fler sjukdomar.

43 % hade utsatts för fysiskt våld det senaste året.

47 % saknar personligt stöd.

Arbetet med att sprida naloxon tar tid

NARKOTIKAUTREDNINGEN har kommit med sitt delbetänkade "Naloxon kan rädda liv – bedömningar av nuläget och nästa steg". Där tittar utredningen på om andra yrkesgrupper än hälso- och sjukvårdspersonal ska kunna ge naloxon mot opioidöverdos. Till exempel socialarbetare och poliser, som kan vara de första på plats vid en överdos.

Utredningen tar "principiellt ställning" för att det bör bli möjligt för andra att inom sina arbetsuppgifter kunna ge naloxon, men kommer inte med några förslag på lagändringar – det har inte funnits tid till det. De kommer först hösten 2023.

Jennie Gejel, vice ordförande för Brukarföreningen Stockholm, är kritisk till att utredningen inte har fått tillräckliga resurser att kunna komma med förslag redan nu.

"Medan arbetet pågår dör människor. Vi vill leva och vi vill inte ha liv kantade av nära och kära som försvinner alltför tidigt", skriver hon i en kommentar.

CLAUDIO BRESCHIANI/TT

Bland annat kan det behövas en ändring i polislagen. Jennie Gejel skriver att det finnas en rädsla att polisen rapporterar brott och att förtroende därför saknas.

"Rapporteftergift måste tillåtas när ringa narkotikabrott upptäcks för att polisen utför sin serviceskyldighet – till exempel då de hjälper till med akuta insatser vid överdos."

Brukarföreningen Stockholm kommer att fortsätta jobba för att få till en sådan lagändring.

MARIA HAGSTRÖM

564

personer i prostitution och 306 personer misstänkta för sexköp har påträffats i Stockholm sedan staden och polisen slöt en samverkansöverenskommelse i april 2021. Enligt den ska polisen och socialtjänsten arbeta uppsökande tillsammans för att både kunna lagföra och förebygga brott, samt snabbt kunna erbjuda stöd.